

ILO ULUSLARARASI ÇALIŞMA KONFERANSLARINDA TÜRKİYE (II)

Aydınlık Dergisi, 11 Haziran 2000

Yıldırım Koç

Türkiye Hükümeti, 1974 yılında, Zorla Çalıştırmanın Sona Erdirilmesi Hakkındaki 105 sayılı Sözleşmeyi ihlal ettiği için bir sonraki yıl özel paragrafta alınmakla tehdit edildi. Ancak 1975 yılında gerekli değişikliği yaptığı için özel paragrafta alınmadı.

Türkiye 1978 yılında, Hükümet 94, 95 ve 119 sayılı Sözleşmeleri ihlal ettiği için, işçi ve işveren gruplarının ortak kararıyla, özel paragrafta alındı.

Türkiye 1979 yılında da, Hükümet 94, 95 ve 119 sayılı Sözleşmeleri ihlal ettiği için, işçi ve işveren gruplarının ortak kararıyla, özel paragrafta alındı. Ancak bu kararın alınmasının hemen ardından, İngiltere hükümet temsilcisinin verdiği önerge kabul edilince, özel paragraf kaldırıldı.

Türkiye, 1980 yılında, Hükümet 94 ve 95 sayılı Sözleşmeleri ihlal ettiği için, işçi ve işveren gruplarının ortak kararıyla özel paragrafta alındı.

Türkiye, 1983 yılında, Hükümet 98 ve 111 sayılı Sözleşmeleri ihlal ettiği için, işçi ve işveren gruplarının ortak kararıyla özel paragrafta alındı.

Türkiye, son olarak, 1989 yılında, Hükümet 111 sayılı Sözleşmeyi ihlal ettiği için, işçi ve işveren gruplarının ortak kararıyla özel paragrafta alındı.

Türkiye, Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 2000 yılında yapılan 88. Toplantısına sunulan Uzmanlar Kurulu raporunda, aşağıda belirtilen Sözleşmeleri ihlal ettiğine ilişkin iddialarla yer aldı:

- 26 sayılı Asgari Ücret Sözleşmesi
- 42 sayılı Meslek Hastalıklarının Tazmini Sözleşmesi
- 88 sayılı İş ve İşçi Bulma Kurumu Sözleşmesi
- 96 sayılı Ücretli İş Bulma Büroları Sözleşmesi
- 98 sayılı Teşkilatlanma ve Kollektif Müzakere Hakkı Sözleşmesi
- 118 sayılı Vatandaşlarla Vatandaş Olmayan Kimselere Sosyal Güvenlik Konusunda Eşit Muamele Sözleşmesi
- 122 sayılı İstihdam Politikası Sözleşmesi

Bu ihlal iddialarının en yoğun olduğu alan, 98 sayılı Sözleşmeydi.

Uzmanlar Komitesi, 98 sayılı Sözleşmeye ilişkin olarak aşağıdaki noktalarda gözlemde bulundu:

- Memur-Sen üyesi Bem-Bir-Sen'in Elazığ ve Suluova Belediyelerinde imzalanmış bulunan toplu iş sözleşmelerinin uygulanmasının engellenmesine ilişkin başvurusu (Dava No.1981);
- Sendika-karşıtı ayrımcılığın önlenmesi konusundaki yasal yaptırımların yetersizliği;
- Konfederasyonların toplu pazarlık hakkına getirilen yasak;
- Tek bir düzeyde toplu pazarlık zorunluluğu;
- İkramiyelere ve kıdem tazminatına getirilen tavan;
- Pazarlık sürecinin 60 günle sınırlandırılmış olması;
- Toplu pazarlık yetkisi için gerekli kılınan ikili ölçüt (yüzde 10 barajı ve yüzde 50+1);
- Kamu çalışanlarının örgütlenme ve toplu pazarlık hakları;
- Serbest bölgelerde on yıllık grev yasağı.